Dodatek do „Głosu Wąbrzeskiego" — Wąbrzeźno, 10 stycznia 1935 r.

ROLNIK

NR 1 | DODATEK POŚWIĘCONY SPRAWOM ROLNICZYM. ORGAN T.R.P. | Rok II

„DOSIEGO ROKU"

wszystkim członkom Kółek Rolniczych życzy

Zarząd Towarzystwa Rolniczego Powiatowego

na powiat wąbrzeski

KOMUNIKATY T.R.P.

KOMUNIKAT Nr. 1.

W związku z odbywającemi się walnemi zebraniami Kółek Rolniczych, Zarząd T. R. P. wzywa do natychmiastowego przesyłania szczegółowych sprawozdań z przebiegu zebrań z podaniem składu nowego zarządu.

KOMUNIKAT Nr. 2.

Rozporządzeniem Ministrów Skarbu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 14 grudnia 1934 r. (Dz. Ust. nr. 110 poz. 983) w związku z konwersją i uporządkowaniem długów rolniczych zalicza się w Województwie Pomorskiem:

a) do grupy A. gospodarstwa wiejskie o obszarze do 75 ha,

b) do grupy B. gospodarstwa wiejskie o obszarze do 750 ha.

Dalsze podwyższenie granicy obszaru gospodarstw rolnych ponad powyżej podane normy na podstawie upełnomocnień Ministrów Skarbu i Rolnictwa i Reform Rolnych, przewidzianych w art. 3 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 24. 10. 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. Ust. Nr. 94. poz. 841) nie będzie stosowane.

KOMUNIKAT Nr. 3.

Ostatnio w łonie Warszawskiego Towarzystwa Ubezpieczeń wynikły ostre walki na tle podziału zysków. W wyniku zatargu zrezygnowali z członkostwa w Zarządzie i Radzie członkowie katolicy, którzy nie mieli na tok spraw większego wpływu, pozostawiając wszystko w rękach kapitału żydowskiego i zagranicznego.

Ponieważ szeroko o tem pisała i pisze dotychczas prasa, wielu rolników zwraca się do PTR. z prośbą o wyjaśnienie, czy dla ubezpieczonych nie powstaną z tego tytułu straty materjalne.

Wobec tego Pomorskie Towarzystwo Rolnicze komunikuje, iż podobno sprawa znajduje się obecnie w Sądzie, który z pewnością usunie wszelkie niejasności, pozatem również zajęły się nią władze rządowe. Aczkolwiek Towarzystwo nie sądzi, aby rolnicy ubezpieczeni w Warszawskiem Towarzystwie Ubezpieczeń mieli ponieść straty materjalne, to jednak zatarg ten wskazujący na brudy gospodarcze, istniejące w łonie Towarzystwa Ubezpieczeniowego opartego przedewszystkiem na kapitale żydowskim winien otworzyć oczy tym rolnikom, którzy, ubezpieczając się w Warszawskiem Towarzystwie Ubezpieczeń popierają instytucje żydowskie ułatwiając opanowanie Pomorza przez ka-

pitał żydowski i wywożenie polskich pieniędzy zagranicę przez żydowskie instytucje ubezpieczeniowe z ogromną szkodą dla gospodarki polskiej.

Obowiązkiem rolnika pomorskiego jest popieranie polskiej instytucji opartej o polski kapitał działającej na podstawie wzajemności, a nie zysku kapitału żydowskiego.

KOMUNIKAT Nr. 4.

Państwowy Bank Rolny — Oddział w Grudziądzu podaje do wiadomości rolników-dłużników rentowych następujące informacje:

I. *Renty abluicyjne* wypowiedziane, *nie podlegają* rozłożeniu należności (p. 3 art. 10 Rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 24. 10. 1934 r. Dz. Ust. R. P. Nr. 94, poz. 842).

W wypadkach uzasadnionych i przy wpłaceniu części należności Bank może udzielić prolongat.

Należności do zł 100,— mogą być prolongowane na okres krótszy, oraz należności ponad zł 100,— na okres dłuższy zależnie od uzasadnionych przyczyn.

II. *Renty b. Komisji Kolonizacyjnej* i b. Banku Rentowego Włości Rentowe.

Zaległości po dzień 30. 9. 1934 r. z powyższych rent zostaną rozłożone do lat 15 lub na 30 lat, o czem otrzymają dłużnicy zawiadomienie Banku i w sprawie zaległości nie potrzebują składać podań.

Rata płatna 1. 10. 1934 r. powinna być wpłacona, o co Bank zwrócił się do dłużników.

Kto nie ureguluje raty 1. 10. 1934 r., narażony będzie na koszty egzekucyjne.

W interesie samego dłużnika leży, aby raty regulować w terminach płatności i unikać zbędnych kosztów egzekucyjnych.

III. Kto przedterminowo wpłaci całkowicie skapitalizowane należności rentowe w ciągu 2 lat (do 28. 10. 1936 r.) temu obniża się suma należności o 20%. Jeżeli dokona wpłaty w ciągu trzeciego roku (od 28. 10. 36 do 28. 10. 37 r.) obniża się suma należności tylko o 10%.

Przy spłacie przedterminowej renty, do zaległości na dzień 30. 9. 1934 r. nie stosuje się obniżki i zaległości te w razie spłaty skapitalizowanej renty, ulegają całkowitemu spłaceniu.

KOMUNIKAT Nr. 5.

Jak nas informują liczni rolnicy, po ukazaniu się ostatnich ustaw oddłużeniowych, wnoszą na ich podstawie podania do urzędów ziemskich prosząc o różne ulgi. Ponieważ podania te są w wielu razach przedwczesne, gdyż nie ukazały się jeszcze rozporządzenia wykonawcze względnie instrukcje, nie mogą one należycie być umotywowane, co ujemnie odbija się na interesach petentów.

Pomorskie Towarzystwo Rolnicze w odpowiednim czasie roześle do Towarzystw Rolniczych Powiatowych uzgodnione z Urzędami Ziemskiemi wzory podań i formularzy, które będą wypełniać na życzenie członków Kółek pp. instruktorzy powiatowi.

Szczególnie przestrzegamy rolników i osadników przed pisaniem podań przez różne biura prywatne i osoby, które pracują tylko dla zysku i niefachowo informują. Rolnicy powinni korzystać we wszystkich swoich sprawach, związanych z warsztatami rolnemi z porad i informacyj oraz pomocy Powiatowych Biur do Spraw Finansowo - Rolnych, prowadzonych przez Instruktorów TRP., gdzie uzyskają bezinteresowne wyjaśnienia, oparte na podstawie ustaw i rozporządzeń ratowniczych.

KOMUNIKAT Nr. 6.

Na rolnictwie pomorskiem oraz północnych powiatach Wielkopolski (okręg b. rejencji kwidzyńskiej) ciążą należności t. zw. Westpreussische Landschaft i Neue Westpreussische Landschaft z tytułu pożyczek udzielonych przeważnie przed rokiem 1914 w łącznej wysokości 3.072.000 zł. Obciążają one w dużym stopniu gospodarstwa drobne i osadnicze, wykupione później z rąk niemieckich.

Ostatnio Poznańskie Ziemstwo Kredytowe jako administrator sum należnych instytucji niemieckiej, wszczęło na Pomorzu gremjalne egzekucje, wymagając bezwzględnej spłaty całego długu w wykorzystaniu faktu, iż należności tych nie dotyczy żadna ustawa finansowo-rolna. Rujnuje się w ten sposób wielka ilość warsztatów rolnych i stwarza konkurencję należnościom bieżącym Skarbu Państwa.

Z drugiej strony około 5 miljonów złotych jako należność polskich eksporterów masła do Niemiec jest zamrożona w Rzeszy na skutek wstrzymania przydziału dewiz, hipoteki polskie ciążące na gospodarstwach rolnych w Niemczech są zamrożone z mocy ustaw niemieckich, w instytucjach kredytowych pomorskich leżą bezużytecznie nieprzewartościowane dotychczas przedwojenne listy zastawne tegoż Neue Westpreussische Landschaft.

W tej sprawie Pomorskie Towarzystwo Rolnicze interwenjowało u Władz Ziemstwa Kredytowego w Poznaniu w myśl rezolucji odbytej ostatnio Rady Osadniczej, lecz jak dotychczas bezskutecznie. Wobec tego zwróciło się do Ministerstwa Skarbu i Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych, celem spowodowania Ziemstwa Kredytowego do życiowego rozwiązania przedmiotowej kwestji względnie włączenia zadłużenia z tytułu t. zw. Landschafty pod działalność ustawy oddłużeniowej.

KOMUNIKAT Nr. 7.

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 19-go września 1934 r. o wykonaniu ordynacji podatkowej w §§ 65 — 73 określa sposób prowadzenia ksiąg w gospodarstwach wiejskich przez właściciela i użytkowników gospodarstw rolnych. Pomiędzy innemi wskazuje, że:

przy założeniu ksiąg obowiązuje sporządzenie spisu inwentarza, majątku ruchomego, należności i zobowiązań; majątku nieruchomego nie trzeba wyszczególniać, — że wszelkie inwestycje poczynione w ciągu roku należy wykazać w księgach na rachunku inwestycyj.

Pozatem księgować należy wszelkie dochody

i rozchody, wierzytelności i długi, przyrosty przychów i rozchody w naturze. Przychody i rozchody w naturze mogą być księgowane ilościowo z pominięciem wartości, a nawet można nie księgować obrotów ilościowych warzywami, owocami, drobiem, paszami objętościowemi jak siano, słoma, koniczyna, pasze zielone, buraki, marchew pastewna itp. i wszelkiego rodzaju produkty uboczne, użyte na potrzeby gospodarstwa, pozatem drzewo opałowe, torf i drobne ilości nasion, jeżeli artykuły te zużywane są wyłącznie we własnem gospodarstwie. Imiona i nazwiska kupców należy podawać w księgach, gdy cena produktów sprzedanych lub zakupionych przekracza sumę 200 zł.

Wszelkie zapisy do ksiąg muszą być uskuteczniane atramentem, bez pozostawiania wolnych miejsc, które w razie pozostawienia, należy zakreślić. Zapisy do kontroli obrotów ilościowych jak i do ksiąg podręcznych mogą być dokonywane ołówkiem kopjowym.

Zrozumiałem jest, że do każdej pozycji odrębnie należy dołączać odpowiednie dokumenty-dowody, jak pokwitowania, rachunki, umowy, dokumenty itp., co nieodzowne będzie dla ewent. wykazania wiarygodności ksiąg do zeznania o dochodzie.

Zalecamy zainteresować uproszczoną księgowością jaknajliczniej członków Kółek Rolniczych, mając na uwadze skutki nieprowadzenia ksiąg przy wymiarze podatku dochodowego przez władze skarbowe, w którym to wypadku władze wymierzają podatek dochodowy według norm przewidzianych, często krzywdzących rolników. Omówienie norm wraz z tabelą do obliczania dochodu podano do wiadomości pp. członkom w „Kłosach“ Nr. 28 str. 439 z dnia 15 lipca 1934 r.

KOMUNIKAT Nr. 8.

Częste narzekania na nieuznawanie przez Urzędy Skarbowe dowodów z rachunkowości gospodarczej przy wykazywaniu dochodu z gospodarstwa rolnego na mocy uproszczonego księgowania wzgl. zapisków, spowodowały Pomorskie Towarzystwo Rolnicze do głębszego wniknięcia w sprawę, celem ustalenia właściwości zarządzeń Urzędów Skarbowych, ewent. interpelacji w Izbie Skarbowej dla uniknięcia w przyszłości nieuznawania księgowości gospodarczej, prowadzonej w głównej mierze jako legitymacja przed władzami wymiarowemi podatku dochodowego.

Prosimy wobec tego wszystkich pp. członków, którym Urzędy Skarbowe nie uznały ksiąg gospodarczych jako dostateczne dowody dla wykazania dochodowości warsztatu rolnego, aby niezwłocznie przesłali nam materjał wraz z dowodami stwierdzającemi odrzucenie przedstawionych ksiąg przez odnośny Urząd Skarbowy wraz z odpisami korespondencji wymienionej w tej sprawie z Urzędem Skarbowym, dla podjęcia w tej sprawie interwencji na właściwej drodze.

Z uwagi na obowiązującą ordynację podatkową radzimy jednakże prowadzić księgowość rolniczą, która zawsze powinna uchronić przed niesprawiedliwym wymiarem podatku dochodowego, stosując normy ustalone przez Izbę Skarbową, zaś po wszelkie praktyczne wskazówki do prowadzenia księgowości zwracać się należy do Wydziału Rachunkowości Pomorskiej Izby Rolniczej.

KOMUNIKAT Nr. 9.

Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dnia 28. IX. 1934 r. L. O. V. 25495/I/1934 wyjaśniło, że sprzedaż zajętych ruchomości przed pierwszą licytacją w inny sposób, niż drogą licytacji nie wyłączając sprzedaży z wolnej ręki, może Urząd Skarbowy zarządzić jedynie za zgodą zobowiązanego, natomiast jeżeli w pierwszym terminie licytacji sprzedaż nie doszła do skutku, Urząd może nawet bez zgody zobowiązanego zarządzić sprzedaż w inny sposób, o ile oczywiście zachodzi ważny interes wierzyciela lub zobowiązanego.

KOMUNIKAT Nr. 10.

Dotychczasowe starania Pomorskiego Towarzystwa Rolniczego o obniżkę płac za dozór kotłów parowych pracujących w rolnictwie spowodowały, za pośrednictwem Ministerstwa Przemysłu i Handlu, Stowarzyszenie Dozoru Kotłów w Poznaniu mocą uchwały Walnego Zgromadzenia tegoż Stowarzyszenia w grudniu 1934 r. obniżkę taryfy wchodzącą w życie od 1 stycznia 1935 roku.

Opłata za dozór kotłów na rok 1935 wynosić będzie:

przy powierzchni ogrz. w metrach ²	za kotły członków zł	za kotły nieczł. zł
0— 2	30,—	40,—
2—20 (lokom. roln.)	50,—	60,—
20—50	65,—	80,—

Podług przedstawienia Zarządu Stowarzyszenia taryfa jest ściśle dostosowana do niezbędnych wydatków Stowarzyszenia, zaś dalsza obniżka w chwili obecnej musiałaby spowodować nieuchronny deficyt.

Pozatem zawiadamiamy, że Stowarzyszenie uznało nasze słuszne twierdzenia, że koszty utrzymania Stowarzyszenia od roku 1927 znacznie się obniżyły, a mianowicie obniżka wynosi około 45%, a pomimo to tak okrojony budżet wydatków odpowiada budżetowi dochodów, zaś powodem powyższego jest: 1) ogromna ilość kotłów nieczynnych, przez co zmniejszone zostały dochody z opłat za kotły, 2) znaczna ilość niewypłacalnych dłużników i wreszcie 3) znaczne sumy zaległości, które na 1 grudnia 1934 roku wynosiły 172.000 zł i chwilowo są nieściągalne.

Mimo powyższego Pomorskie Towarzystwo Rolnicze w dalszym ciągu będzie czyniło starania, aby chociaż przez zasadniczą reorganizację w ciągu roku 1935 uzyskać dalszą obniżkę, ponieważ zrozumiałem jest, że uskuteczniona obniżka nie stoi w żadnym stosunku do spadku cen produktów rolniczych.

KOMUNIKAT Nr. 11.

W dniu 21—22 grudnia 1934 roku odbyło się posiedzenie Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej dla ustalenia warunków pracy i płacy robotników rolnych na obszarze województwa poznań-

skiego i pomorskiego na rok służbowy 1935/36. Komisji przewodniczył p. Naczelnik Wacław Prenier z Ministerstwa Opieki Społecznej.

Pomorskie Towarzystwo Rolnicze reprezentowali pp. Józef Sojecki prezes Kom. Pracy Pom. Tow. Roln. oraz Kazimierz Lambert wiceprezes Komisji Pracy P. T. R.

Prócz kilku formalnych zmian ustalono skreślenie kategorji IV tak przy zaciągu jak i sezonowcach — najwyższą kategorją będzie kategorja III z dodatkiem 0,60 zł dziennie za koszenie podczas żniw i sianokosów.

Wszystkim kategorjom ordynarjuszów z wynagrodzenia gotówkowego skreślono 10%.

Kontrakty taryfowe na rok 1935/36 będą do nabycia około 15 stycznia 1935 r. w biurze Pomorskiego Towarzystwa Rolniczego.

ZARZĄD TOW. ROLN. POW.

Klimek, wiceprezes *Ewertowski*, sekretarz.

Narybek węgorza

Wielkopolskie i Pomorskie Tow. Rybackie w Bydgoszczy, wzorem lat ubiegł., przystępuje do przeprowadzenia akcji zarybiania węgorzem wód, położonych na terenie wszystkich Województw Rzeczypospolitej Polskiej.

Dzięki kilkuletniej praktyce i zastosowanym na podstawie zdobytego doświadczenia udoskonaleniom — można stwierdzić, iż narybek węgorza może być dostarczonym nawet do najodleglejszych punktów dostawy w stanie zupełnie dobrym.

Cena narybku jest przystępna, gdyż za 1 kg (około 4.000 sztuk) wynosi loco punkt rozdzielczy w Bydgoszczy przy zamówieniach do 1 kg — 56 zł, ponad 1 kg — 52 zł.

Zamówienia na narybek węgorzy przyjmuje się tylko do dnia 20 lutego 1935 r. Nabywcom udziela się dogodnych warunków spłaty. Członkowie Wielkopolskiego i Pomorskiego Towarzystwa Rybackiego oraz członkowie innych organizacyj rybackich korzystają z 10% ulgi od wyżej podanych cen narybku.

Dla hodowli węgorzy najlepiej nadają się jeziora o dnie miękkiem, mulistem, z porostem roślinności podwodnej, całkowicie zamknięte, albo posiadające wąskie przepływy.

Hodowla węgorzy w stawach sztucznych, spuszczalnych rok rocznie, całkowicie się nie opłaca.

Najmniejsza ilość narybku węgorza, jaką podejmujemy się dostarczyć swym odbiorcom wynosi ⅓ kg. Wysyłkę narybku uskuteczniamy w skrzyniach własnych T-wa, stosując ulgową taryfę na przewóz koleją ryb obsadowych.

Po wszelkie informacje i po blankiety zamówieniowe należy zgłaszać się pod adresem:

Wielkopolskie i Pomorskie Towarzystwo Rybackie w Bydgoszczy, ul. Zygmunta Augusta Nr. 4, dołączając znaczek pocztowy 30 groszy na koszta biurowe.

Dobra gospodyni

KROKIETY Z JABŁEK.

Ugotować gęstą marmeladę z kilo jabłek i sześciu dkg. cukru. Gdy niedość gładka marmelada, przetrzeć przez sito. Zmieszać marmeladę z 2 żółtkami, wyrabiać małe wałeczki, otoczyć w mące, pomaczać w pianie z białek, osypać bułeczką, smażyć na maśle, ocukrować, ułożyć na półmisku w piramidę. Podać do krokietów śmietanę.

ZIEMNIAKI ZAPIEKANE W MLEKU.

Obrać 1 kg. ziemniaków, wymyć, pokrajać w niezbyt drobną kostkę, obgotować w osolonej wodzie, poczem scedzić, wyłożyć na białą płytkę blachę, aby każda kostka była oddzielnie, podlać pół litrem mleka, skropić roztopionem (5 dkg.) masłem i wstawić do gorącego pieca, gdy mleko prawie wysmaży się, posypać utartym parmezanem (3 dkg.), zapiec aż się zrumieni ładnie, przyczem pomieszać ostrożnie, aby ich nie pognieść. Podawać jako garnitur do kotletów i obsypać usiekaną zieloną pietruszką.

ZAJĄC W SOSIE JARZYNOWYM.

Comber zajęczy posolić i naszpikować gęsto słoninką, włożyć do rondla wraz z cienko pokrajanemi jarzynami: marchwią, pietruszką, selerem, cebulą i kilku ziarnkami jałowcu i dusić ostro pod pokrywą, w końcu zarumienić w piecyku, oprószyć mąką. Gdy zając się dopieka, włożyć roztarte pomidory (dwie łyżki) lub też dwie łyżki powideł i zalać trochę rosołem. Dla zaostrzenia smaku dodać można soku z pół cytryny i pół łyżeczki cukru. Na półmisku polać przetartym przez sito sosem i obłożyć ziemniaczanemi knedlami.

ZAPIEKANA SZTUKA MIĘSA Z MOSTKU.

Roztopić łyżkę masła, podrumienić w niem kilka pokrajanych cebul, 2 łyżki mąki, rozprowadzić to smakiem od baraniny, zagotować, zaprawić 3—5 żółtkami, zagrzać mocno i zalać tym sosem pokrajany i ugotowany przedtem mostek, poczem wstawić do pieca i zapiec.

Przypomienia gospodarskie na styczeń

W razie tworzenia się kałuż po odwilżach należy usunąć nadmiar wody, zwłaszcza z ozimin, przeganiając przegony i rowy. Zeszklone skorupy śnieżne łamać, przepuszczając po polu inwentarz. Wywozić obornik o ile się nagromadzi w budynku nadmiernie na duże kupy na podkładzie z torfu, dobrze ubite i przykryte grubą warstwą ziemi. Komposty wozić na suche łąki, a poskrzypki z dróg na wilgotniejsze. Rozsiewać kainit na zamszone łąki. Krowy poić letnią wodą, wystałą w budynkach. Przybywające cielęta odsadzać po 24 godzinach i poić ze szkopka. Dawać paszę wedle norm, bo to najtaniej kosztuje. Krowy czyścić, słać porżniętą słomę. Świnie trzymać sucho. Wyganiać inwentarz codziennie na podwórko.

W sadzie zbierać i palić kokony owadów. Pnie drzew i grubsze gałęzie poskrobać i pobielić wapnem, gliną i krowieńcem, drzewa spryskiwać karbolineum 10 proc. Zaglądać do kopców — wietrzyć lub zabezpieczać w razie większych mrozów. Zwozić lód na letni użytek. Sprowadzić materjały na porządki i na budowę. Kończyć młockę nasion do wiosennego siewu.

Kalendarz Gospodarski.